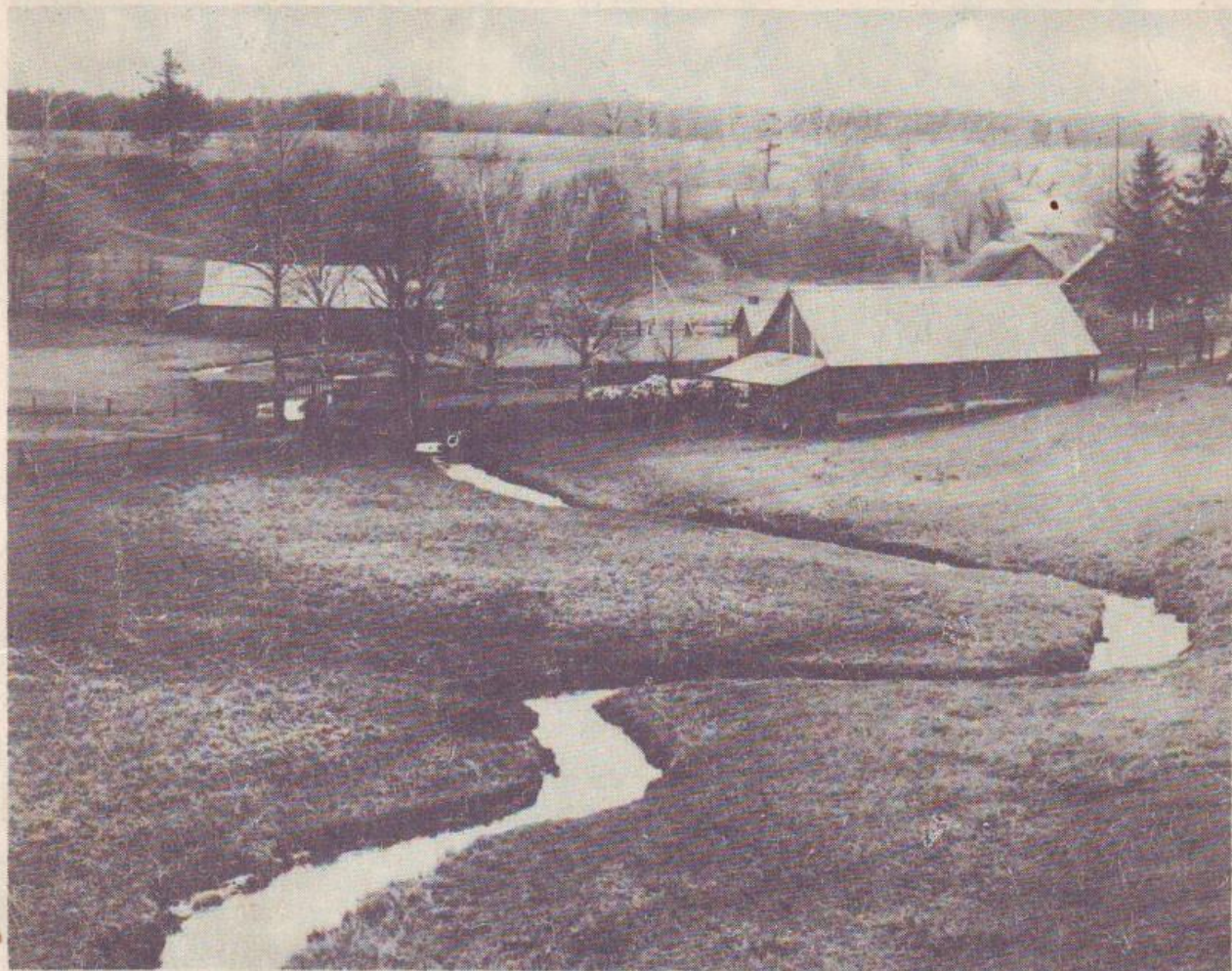

Kęstutis Kilkus

UPĖS IR ŽMONĖS

Knyga apie upes, kurioms gamta lėmė būti ryšininkėms tarp sausumos ir vandenyno – plukdyti Žemės paviršiumi vandens perteklių ir atlikti, kaip toms kuklioms pelenėms, daug darbų, nereikalaujant atlyginimo ir poilsio. Tačiau upių likimai susiję su žmonių, pagaliau tautų likimais, darbais, svajonėmis ir, deja, nuodėmėmis... Autorius primena pasaulio upių atradimo istorijas ir kviečia pamąstyti: į kur einame, gyvendami Žemėje ir naudodamiesi jos gėrybėmis, kas esame – upių draugai ar priešai?

Kęstutis Kilkus

UPĖS IR ŽMONĖS

Siuose... ir perduto patoso, ir atviros... susirauki... reikalingumo... neįtinę rate... per ilgus tikslant... kaip vertintume savąjį laikmetį, aišku vienai šiandien, kaip... Tūk. šiu. paprastai atrodo, tiesa, pastebėta... nuolat pamirštame. Grai klūdo idėjines ar... O gal viskas yra daug pa... — šitaip galime patiesinti savo terupestingumą, aplaidu-

At savąjį laikmetį norėčiau pavadinti statistikos, irrogmacijos... Šiandien, priešais būvę mokslininkų ir prakibininkų mo... nūnai pasidare reikalingi visose gyvenimo srityse ir jau... elektroniniu skaičiavimo mašinu atnūintyse. Procentais, kitais vidurkdais ir kitais statistiniais rodikliais vertiname šalies... ir karinę galią, savąją ir kaluovų gerovę, gamtos ištek... žmonių sveikata, į upes plaukiančius teršalus ir kultūrą. Sta... išties reikalinga. Be jos šiandien būtume panašūs į neregnus, žiojūčius pū bekraste atsitiktinių faktų girią, nesuprastume... ir procesų. Kita vertus, universalioji statistikos... kasdieniame gyvenime ji dažnai kelia tik mū... — tai dar blogiau — abejingumą. Ne anoniminiai skaičiai, turinys, ir ne pilki procentai, o už jų slėpinti ir spindinti vi... spūvokštes spūvomis gyvenimo tikrovė domina eilinį sta... vartotoją. Tągi vien skaičių nepakanka, bet kai jie išsenka, deda... literatūra.

Kilkus K.

UDK 556.5
Ki-75

Recenzavo: geogr. m. dr. V. Dvareckas

Nuotraukos: A. Levicko ir K. Kilkaus

Kilkus K.

Ki-75

Upės ir žmonės.— V.: Mokslas, 1992.— 201 p., ilustr.
lap.: ilustr.

Bibliogr. išnašose.

ISBN 5—420—00957—9

Knyga apie upes, kurioms gamta lėmė būti ryšinkėmis tarp sausumos ir vandenyno — plukdyti Žemės paviršiumi vandens perteklių, išgremžtas uolienas bei ištirpdytas druskas, auginti praeives žuvis ir atlikti daug kitų funkcijų. Rašoma kaip upės keičiasi, veikiamos gamtos ir žmogaus.

UDK 556.5

M 1805010000—003
M 854(08)—92—24—92

ISBN 5—420—00957—9

© „Mokslas“ leidykla, 1992

TURINYS

Pratarmė	3
Kas upių varduosna sudėta?	5
Upių piešiniai	14
Miglotieji ištakai	51
Apie révas, slenksčius ir krioklius	64
Turtingieji slėniai	77
Neramus gyvenimas prie žiočių	93
Sis tas apie upių būdą	107
Upė ir miškas	129
Kai nuslūgsta vanduo	136
Upės darbininkės	150
Upė visada pakeliui	151
Didžioji ir mažoji hidroenergetika — keblieji „už“ ir „prieš“	161
Kilnieji donoriai	170
Zvejyba ir „intensyvioji technologija“	175
Ar turėsime vaikystės upelį?	183
Jie pasirinko perdėm praktišką mokslą (dvi biografijos)	190

Mokslu populiarinimo leidinys. Kilkus Kęstutis. UPĖS IR ŽMONĖS. Vilnius, „Mokslas“, 1992.

Redaktorė D. Griniūtė. Meninis redaktorius E. Karpavičius. Viršelio dailininkas V. Kuraitė.
Techninė redaktorė J. Vilčinskaitė. Korektoriai: G. Zaščičinskienė ir V. Stepšys.

Duota rinkti 1991.05.24. Pasirašyta spausdinti 1991.11.27. SL Nr. 256. Formatas 60×90^{1/16}.
Popierius — spaudos Nr. 1. Garnitūra — literatūrinė, 10 punktų. Iškilioji spauda. 12,5 sąl. sp.
l. 0,5 įkl. 13,25 sąl. spalv. atsp. 15,32 apsk. leid. l. 0,48 įkl. Tiražas 2000 egz. Užsakymas 1028.
Kaina 4 rb 20 kp. „Mokslu“ leidykla, 232050 Vilnius, Zvaigždžių 23. Spaudė „Vilties“ spaus-
tuvė, 232600 Vilnius, A. Strazdelio l.